

בראשית פרק ט"ו

בפרק ט"ו אנו לומדים על ברית בין הבתרים שנכרתה בין הקב"ה ובין אברהם לדורות. נלמד מהן חששותיו של אברהם ומהי משמעות כריתת הברית.

הבטחות ה' לאברהם פסוקים א'-ו'

הבטחת השכר וטענת אברהם - פסוקים א'-ג'

א. אחר הדברים האלה היה דבר-ה' אל-אברהם במחזה לאמר אל-תירא אברהם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד:

ב ויאמר אברהם: ה' אלוקים, מה תתן לי ואנכי הולך ערירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר.

ג ויאמר אברהם: הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי.

ד והנה דבר ה' אליו לאמר: לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך. ה ויוצא אתו החוצה ויאמר: הבט נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם

ויאמר לו כה יהיה זרעך.

ו והאמן בה' ויחשבה לו צדקה.

רמב"ן:

ויש עליך לשאול, שכבר נאמר לו לאברהם "כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם ושמתי את זרעך כעפר הארץ" (בראשית יג, טו). ואיך יאמר עתה "ואנכי הולך ערירי והנה בן ביתי יורש אותי - ולמה לא האמין בנבואה הראשונה?".

והתשובה, כי הצדיקים לא יאמינו בעצמם, ב(של) חטאם בשגגה. וכתוב "רגע אדבר על גוי ועל ממלכה לבנות ולנטוע ושב הגוי ההוא ועשה הרע לפני ונחמתי על הטובה" (ירמיה יח, ט). והנה ראה (את) עצמו בא בימים (זקן) ולא נתקיימה נבואתו, וחשב כי חטאיו מנעו הטוב.

הבטחת הזרע ותגובת אברהם - פסוקים ד'-ו'

ד. והנה דבר-ה' אליו לאמר לא יירשך זה כי-אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך: ה. ויוצא אתו החוצה ויאמר הבט-נא השמימה וספר הכוכבים אם-תוכל לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך: ו. והאמן בה' ויחשבה לו צדקה:

רש"י: ויחשבה לו צדקה-

הקב"ה חשבה לאברהם לזכות ולצדקה על האמונה שהאמין בו.